

19.03.2026 № 11/322

Рецензія

на освітньо-наукову програму підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти за спеціальністю В9 «Історія та археологія» у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна

Рецензована освітньо-наукова програма є оригінальною програмою підготовки фахівців-дослідників зі спеціальності В9 «Історія та археологія», що розроблена у відповідності до вітчизняних нормативних документів, з врахуванням найновіших тенденцій розвитку історичної освіти і базуючись на багаторічній практиці підготовки аспірантів-істориків у ХНУ імені В. Н. Каразіна. ОНП розроблена високваліфікованою робочою групою на чолі із гарантом, д.і.н., проф. С. І. Посоховим. Хочу окремо відзначити залучення до розробки програми здобувачки освіти та представника роботодавців, а також врахування раніше висловлених зауважень і пропозицій до програми.

У формальному сенсі, програма розроблена відповідно до усіх вимог, які висуваються до таких документів, і дає цілісне уявлення про зміст і формати підготовки аспірантів зі спеціальності В9 «Історія та археологія». Мета і фокус програми, форми і методи навчання на програмі, формулювання загальних і фахових компетентностей, забезпечуваних програмою, так само, як і програмних результатів навчання, кадрове і матеріально-технічне забезпечення, зміст програми, показаний через перелік основних і вибіркового компонент, характер наукової складової – ретельно прописані і не викликають зауважень. Безумовно сильною стороною програми є широкі можливості мобільності, відкриті для здобувачів освіти, завдяки широкій мережі зв'язків із вітчизняними та зарубіжними університетами. Окремо привертає увагу фокус програми на збереженні та популяризації культурної спадщини України, що є особливо актуально в сучасних умовах.

Окремо хочу зазначити, що усі мої пропозиції, висловлені до попередньої редакції ОНП повністю враховані, що дозволило не лише підкреслити сильні

001258

сторони й унікальність програми, а й показати її відповідність до усіх вимог, які висуваються до науково-освітніх програм третього рівня вищої освіти.

Під час ознайомлення з ОНП у мене з'явилися лише дві зауваги-пропозиції, доречність врахування яких повністю залишаю на розсуд укладачів програми:

- 1) Видається, що оцінювання на третьому рівні вищої освіти (с. 15) може виходити за рамки звичних для перших двох рівнів вищої освіти «письмових іспитів і заліків». Колегіальне оцінювання (peer-assessment), самооцінювання (self-assessment), так само як врахування наукових публікацій аспірантів, їхніх виступів на конференціях тощо є звичними практиками наукової освіти Європейського освітнього простору;
- 2) Не зовсім зрозуміла, чому у ПРН 9 йдеться лише про наукові праці другої половини ХХ ст. Чи не потрібно аспірантам розвивати навички аналізу і використання також і праць, написаних до і після зазначеного періоду?

Як уже згадано, ці мої зауваги жодним чином не ставлять під сумнів високий рівень рецензованої програми. Висока кваліфікація залучених до виконання програми фахівців і долученість до програм міжнародного наукового і освітнього обміну є запорукою якісної підготовки майбутніх фахівців. З багатьма випускниками аспірантури історичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна я знайома особисто і маю приємність співпрацювати в різних проектах.

Професорка кафедри історії,
PhD, кандидат історичних наук, професор

Н. В. Шліхта

15 березня 2026 р.

